

مجموعه کتاب های آموزشی مدرسه ی قرآن

قرآن

کتاب هدایت

معارف اسلامی ویژه مربیان راهنمایی

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور :	قرآن، کتاب هدایت : معارف اسلامی حوزه مربیان راهبردی/تألیف جمعی از نویسندگان اداره کل قرآن، نماز، عترت وزارت آموزش و پرورش و سازمان دانش‌آموزی جمهوری اسلامی ایران.
مشخصات نشر :	تهران: راه سبحان: وزارت آموزش و پرورش، دفتر گسترش فرهنگ نماز، قرآن و عترت: سازمان دانش‌آموزی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری :	۱۵۲ ص.
فروست :	مجموعه کتاب‌های آموزشی منبرسه‌ی قرآن.
شابک :	964-7714-62-4-978:۹۵۰۰۰ ریل
وضعیت فهرست‌نویسی :	فبا
موضوع :	قرآن - آموزش - ایران
موضوع :	قرآن - بررسی و شناخت
شماره افزود :	ایران. وزارت آموزش و پرورش، دفتر گسترش فرهنگ نماز. قرآن و عترت
شماره افزود :	سازمان دانش‌آموزی جمهوری اسلامی ایران
رده بندی کنگره :	۱۳۹۰ ۱۳۹۰ BPT/BA/37A5
رده بندی دهی :	۲۹۷/۱۵۱-۷
شماره کتابشناسی ملی :	۲۵۱۹۵۲۱
نسخه درج‌بسته :	۱۳۹۰/۰۷/۲۷
تاریخ پاسخگویی :	۱۳۹۰/۰۸/۰۱
کد پیکرب :	2519001

عنوان کتاب: قرآن، کتاب هدایت / معارف اسلامی
پدید آورنده: اداره کل امور قرآن، نماز و عترت معاونت پرورشی و تربیت بدنی
وزارت آموزش و پرورش و سازمان دانش‌آموزی جمهوری اسلامی ایران
تألیف: جمعی از نویسندگان اداره کل امور قرآن، نماز و عترت
طرح جلد: داننده
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: انتخاب رسانه
تاریخ انتشار: مهر ۱۳۹۰
تعداد: ۲۰ هزار نسخه
نویت چاپ: اول
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۷۱۴-۶۲-۴
قیمت: ۹۵۰۰ ریال

ناشر: راه سبحان با همکاری اداره کل امور قرآن، نماز و عترت
وزارت آموزش و پرورش و سازمان دانش‌آموزی جمهوری اسلامی ایران
(کلیه ی حقوق مادی و معنوی برای پدید آورنده محفوظ است)

پیش‌گفتار

قرآن پیام روشن الهی است که همه‌ی انسان‌ها را به درستی و رستگاری دعوت می‌کند. از صدر اسلام تاکنون در میان مسلمانان، توانایی خواندن و فهمیدن این پیام جاودانه از مهم‌ترین ارکان تعلیم و تربیت بوده است. در کشور ما نیز به اقتضای جایگاه ویژه‌ی قرآن در دین اسلام، باید به آموزش قرآن به طور ویژه‌توجه کرد تا شرایط مساعد برای تحقق اهداف این درس فراهم آید. از این رو، درس قرآن در بین دوره‌های تحصیلی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

به منظور توسعه و تعمیق فرهنگ قرآنی در میان دانش‌آموزان سراسر کشور، مدارس قرآن در مدارس کشور راه اندازی گردید که در این راستا برای آموزش بهینه‌ی قرآن، کتاب‌هایی برای تدریس در سطوح مختلف پیش‌بینی شده که امید است با تعلیم این کتب، شاهد تقویت بهره‌مندی از قرآن کریم در دانش‌آموزان کشور باشیم.

اداره کل امور قرآن، نماز و عترت
معاونت پرورشی و تربیت بدنی
وزارت آموزش و پرورش

سازمان دانش آموزی
جمهوری اسلامی ایران

فهرست

۹	 مقدمه
۱۲	 بخش اول: توضیحات کلی
۱۳	 اصول و سیاست‌های حاکم در کتاب «قرآن و معارف اسلامی»
۱۴	 توضیحات و شرح اجمالی در خصوص گروه‌های فعال در کلاس
۲۲	 بخش دوم: روش‌ها
۲۳	 روش نگارش مقالات قرآنی
۲۴	 انواع مقالات از نظر محتوا و نگارش
۲۵	 روش تهیه مقاله
۲۷	 یادداشت برداری و مشخصات آن
۲۹	 روش ارجاع دادن
۳۱	 اصول و روش‌های تهیه نشریه دانش‌آموزی
۳۱	 هدف و ساختار نشریه دیواری
۳۲	 مراحل تهیه نشریه دیواری
۳۴	 محتوای نشریه
۳۷	 بخش سوم: مطالب جلسات درسی
۳۸	 درس اول
۳۹	 جایگاه قرآن
۴۴	 درس دوم

۴۵	 فضیلت قرآن
۵۲	 درس سوم
۵۳	 دوست خوب: قرآن
۵۹	 درس چهارم
۶۰	 آشنایی بیش‌تر با ظاهر قرآن کریم
۶۰	 نام قرآن
۶۱	 صفات قرآن
۶۸	 درس پنجم
۶۹	 گردآوری و نگارش قرآن
۶۹	 سوره‌ها و آیات مکی و مدنی
۷۰	 مشخصات قرآن به صورت اجمالی
۷۶	 درس ششم
۷۷	 قرائت قرآن
۷۹	 برخی از آداب قرائت قرآن
۸۴	 درس هفتم
۸۵	 حفظ قرآن
۹۰	 درس هشتم
۹۱	 آشنایی اجمالی با برخی از جنبه‌های هنری قرآن
۹۱	 خوشنویسی در کتابت قرآن کریم
۹۲	 عناصر تزیینی در متون و قطعات قرآنی
۹۸	 درس نهم
۹۹	 مهم‌ترین موضوع‌های مطرح شده در قرآن و هدف

درس دهم	۱۰۸
پیامبر گرامی اسلام ﷺ اسوهی قرآنی	۱۰۹
پیامبر، مهبط نزول وحی الهی	۱۰۹
رسول خدا در قرآن	۱۱۰
خواندن قرآن	۱۱۱
اهمیت دادن به قرآن	۱۱۲
درس یازدهم	۱۱۸
حضرت امام علی علیه السلام اسوهی قرآنی	۱۱۹
علم حضرت به قرآن	۱۱۹
آیات قرآن و علی علیه السلام	۱۲۰
بیان نزول یکی از آیات	۱۲۱
درس دوازدهم	۱۲۸
حضرت امام مهدی اسوه قرآنی	۱۲۹
سیمای حضرت مهدی علیه السلام در قرآن کریم	۱۳۰
درس سیزدهم	۱۴۱
امام خمینی (ره) شخصیتی قرآنی	۱۴۲
منابع عمومی	۱۵۰

مقدمه

قرآن کریم بی‌مانندترین مجموعه در عالم است که برای هدایت و راهبری انسان به سعادت ابدی و بی‌انتهایش، تمام حقایق را بیان فرموده، با ظرافتی هر چه تمام‌تر، نسبت به ارائه‌ی مسیر انسان سخن گفته است.

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ^۱

قطعاً این قرآن به [آیینی] که خود پایدارتر است راه می‌نماید.

قرآن، نه یک کتاب بلکه مجموعه‌ای است سراسر نور^۲ و همین ویژگی سبب شده است هر کس از منظر صحیح به آن نگرسته و روی آورد، از آن بهره‌برد و خود را به سرمنزله مقصود نزدیک گرداند.

گذشت زمان از ابتدای بعثت پیامبر ختمی مرتبت ﷺ و نزول قرآن کریم تاکنون نیز همواره گواه این امر بوده است. در هر برهه‌ای که اقبال فردی و اجتماعی مردم به قرآن - البته

^۱ - اسراء: ۹

^۲ - نساء: ۱۷۴

به شیوه‌ی درست - بیش‌تر بوده، سبب شده تا وضع مسلمانان رو به ترقی و پیشرفت همه‌جانبه گذارد. در قرون وسطی که بسیاری از نقاط جهان در اوج جهالت به سر می‌برد، مسلمانان با توجه به قرآن و تعالیم اصیل دین در بسیاری از امور دینی و معنوی پیشرفت نموده، به قله‌های رفیعی از تمدن و فرهنگ دست یافته بودند، اما با گذشت زمان و ادبار مسلمانان نسبت به تعالیم حقیقی اسلام، از وضعیت خود منحرف شدند و آن تمدن بزرگ رو به افول و اضمحلال گذاشت.

در قرن حاضر و پس از چندین مرحله توجه مسلمانان به تعالیم اسلام و با وقوع انقلاب اسلامی ایران، مرحله‌ی تازه‌ای از شکوفایی مسلمانان شکل گرفت. اقبال عمومی نسبت به قرآن کریم در زمینه‌های گوناگون اوج گرفت و همین امر سبب شد تا مسئولان کشور در رده‌های مختلف و بخصوص مسئولان فرهنگی، مسئولیت بیش‌تری پیدا کنند.

در این عرصه، وظیفه‌ی معلمان و مربیان مدارس کشور بسیار چشمگیر و مهم می‌نماید. تربیت نسل جدید و آشنا نمودن و نزدیک کردن هر چه بیش‌تر ایشان با ظاهر و محتوای قرآن کریم بسیار ارزشمند و حساس است. اگر معلمان و مربیان بتوانند در این زمینه نقش خود را به طور

دقیق و کامل ایفا کنند، جامعه و نسل آینده، جامعه‌ای خواهد بود آشنا به وظایف و تکالیف خویش و آگاه به شرایط. در همین راستا بیش از آن‌که بیان مطالب اهمیت داشته باشد، اسوه‌ی عملی بودن، مهم‌تر و تأثیرگذارتر است.

در روایت شریف از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام آمده

است:

كُونُوا دُعَاةَ النَّاسِ بِغَيْرِ السِّنِّ كُمْ^۱.

بدون زبان‌هایتان (و در عمل)، دعوت‌کننده‌ی مردم (به حق) باشید.

کتاب حاضر برای دو نیم‌سال تحصیلی (ترجیحاً یک سال تحصیلی متصل) نگاشته شده است. تنظیم پیشنهادی دروس مطرح شده که به فراخور زمان، محدودیت‌ها و امکانات هر مدرسه، امکان تغییر در سرفصل‌ها وجود دارد.

از خدای متعال درخواست می‌کنیم ما را آشنا و عامل به وظایف قرار دهد و اعمال و رفتارمان را آن‌گونه قرار دهد که خود می‌پسندد.

۱ بحار الانوار، ج ۷۰، ص ۳۰۸

بخش اول

توضیحات کلی

www.ketab.ir